

Forslag, som kunde forelægges for den høje Rigsdag, var Grunden den, at man netop i den Periode beskæftigede sig stærkt med meget betydningsfulde Udvidelser af vor sociale Lovgivning paa andre Omraader. Ligeledes var det Hensyn bestemmende for mig, at vi netop i Samlingen 1920—21 havde vedtaget en meget værdifuld Udvidelse af Lovgivningen paa det sociale Omraade derigennem, at der var aabnet Adgang til Sygekasserne for de kronisk syge og etableret en Invalideforsikring. Begge disse sociale Reformers medførte jo ikke helt ubetydelige Udgifter for Statskassen, og da dertil kom den stærke økonomiske Depression, som var indtraadt allerede ved Udgangen af 1920, og som i betydelig Grad forstærkedes gennem 1921 og 1922, fandt jeg det nødvendigt indtil videre at stille Udførelsen af disse Planer i Bero.

I 1922—23 blev der til Understøttelse til Børn af Enker bevilget paa Finansloven og brugt et Beløb paa ca. 1 400 000 Kr.; i 1923—24 er der bevilget 1 200 000 Kr., og for 1924—25 er der søgt 1 400 000 Kr. Jeg har nu ladet undersøge, hvilke Udgiftsforøgelser det her foreliggende Lovforslag kan antages at give Anledning til. I 1921 opgjorde Statistisk Departement Udgifterne ved Gennemførelsen af det Lovforslag, der havde foreligget for Rigsdagen i Samlingen 1919—20, til ca. 7 Mill. Kr., nemlig 6 Mill. Kr. for Enkebørn og 1 Mill. Kr. for Enkemændsbørn, det vil altsaa sige en Udgift for Staten paa ca. 3½ Mill. Kr. aarlig. Efter den Undersøgelse, som jeg har bedt Departementet foretage nu i Anledning af det foreliggende Lovforslag, mener man, at dette Lovforslag vil koste ca. 1 Mill. Kr. mere end det Beløb, hvortil man i Sommeren 1921 havde beregnet Udgiften ved Lovforslaget af 1919, med andre Ord, at dette Lovforslag vil medføre en Udgift for Staten paa ca. 4 Mill. Kr. aarlig, det vil altsaa sige en Udgift, der er ca. 3 Gange saa høj som den, vi hidtil har haft til Fyldestgørelse af denne Lovgivning. Det er egnet til under den nuværende økonomiske Situation, under Hensyn til den nuværende finansielle Situation og ogsaa under Hensyn til de Udgifter til sociale Formaal, som vi er naaet op til, at vække alvorlig Betænkelighed. Lad mig nævne, at paa det forelagte Finanslovsforslag er vi til rent sociale Udgifter naaet op til at søge Bevilling paa mellem 63 og 64 Mill. Kr. Kommer hertil Bevillingen paa 12 Mill. Kr. i Tilskud til saadanne kommu-

nale Arbejder, som er sat i Værk under Hensyn til Arbejdsløsheden, saa vil det sige, at vi paa Indenrigsministeriets Budget for Finansaaret 1924—25 vil finde sociale Udgifter til et samlet Beløb af ca. 75 Mill. Kr. Og under Hensyn til Samfundets Ydeevne, dets Bæreevne i disse for alle Erhverv og for alle Samfundsklasser saa vanskelige Tider, maa det sikkert erkendes, at det er et Beløb, som der skal være virkelig tvingende Grunde til at søge overskredet. Jeg vil derfor henstille, at man ved Behandlingen af dette Lovforslag nøje overvejer de Konsekvenser, som det vil medføre finansielt, og nøje tager i Betragtning det Hensyn, som det er Rigsdagens Pligt at vise til Samfundets, til Statens økonomiske Bæreevne.

I øvrigt anbefaler jeg Lovforslagets Bestemmelser til velvillig Overvejelse.

Ordføreren for Forslagsstillerne (L. D. Rasmussen): Idet jeg henholder mig til mine tidligere Udtalelser, skal jeg udtale en Tak til den højtærede Indenrigsminister for den velvillige Modtagelse, som han giver Lovforslaget her. Jeg vil gerne bemærke og understrege, at den højtærede Minister ikke havde nogen Indvending imod Realiteterne i dette Lovforslag. Tværtimod, den højtærede Minister var endogsaa klar over, at denne Udvidelse af Omraadet, som der vil være Tale om, naar man drager Børn af Enkemænd her ind under, er et Spørgsmaal, der maa tages under meget alvorlig Overvejelse. Jeg har deraf faaet det Indtryk, at den højtærede Minister i hvert Fald ikke vil modsætte sig, at denne Tanke nu skulde blive realiseret. Ligeledes vil jeg notere den Udtalelse, som den højtærede Minister brugte, at Understøttelsessatserne, som her var foreslaaet, ikke kan regnes for urimelige. Den højtærede Ministers Betragtning over sidste Stykke i § 2 er jo rigtig, nemlig at de Børn, her er Tale om, de forældreløse Børn, vil kunne faa Hjælp af Fattigvæsenet, og at dette i Realiteten ikke vil faa Fattighjælps Virkninger for dem. Men jeg vil dog henstille, at man ikke saaledes lader disse Børn glide ind under Fattigvæsenet, for saa vidt der er Mulighed for at holde dem borte derfra, thi det kan komme til at præge nogle af dem, og det kan i deres Børneliv komme til at forvolde dem sjælelige Smærter, at de tilhører Fattigvæsenet; andre kan rive dem det i Næsen, saaledes at det kan virke nedtrykkende paa dem. Jeg ved naturligvis, at Fattigvæsenet nu mere end tidligere søger at dække derover